

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN İŞ HAYATINA HAZIR BULUNUŞLUKLARININ BELİRLENMESİ*

Ela OĞAN**

Yener OĞAN††

Ahmet KAMACI‡‡

ÖZET

Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşlukları ile ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Öğrencilerin öğrenim süresince edindikleri mesleki bilgiler ve aldıkları eğitim doğrultusunda kendilerini iş hayatına hazır hissedip-hissetmemeleri betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evreni, Artvin Çoruh Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokullarında öğrenimine devam eden öğrenciler oluşmaktadır. Evreni temsil eden 352 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre, MYO öğrencilerinin sahip olmaları gereken mesleki bilgi ve beceriler doğrultusunda genel olarak mesleki bilgi ve becerileri edindikleri ortaya çıkmıştır. MYO öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilere sahip olmalarının demografik özellikleri açısından farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin genel olarak, sorumluluk sahibi oldukları, görev bilinci ile sorumluluklarını yerine getirdikleri, işbirliği içinde çalıştıkları, iletişim becerilerine sahip oldukları, dürüst, düzenli oldukları, olaylara farklı bakış açıları ile çözüm üretebildikleri, kişisel gelişimlerine önem verdikleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Hazır Bulunuşluk, Meslek Yüksekokulu.

ABSTRACT

The aim of this study vocational college students is to determine the level of readiness of the business life. The research population, Artvin Çoruh of the University Vocational School consists of students continuing their education. Questionnaire was administered to 352 students representing the universe.

According to research findings, Vocational students need to possess professional knowledge and skills in line with the findings regarding the professional knowledge and skills they have acquired in general has emerged. Vocational students have the professional knowledge and skills that differ in terms of their demographic characteristics have emerged. Accordingly, students in general, the responsibility for which they have the task with a sense of responsibility for fulfilling their cooperation in which they work, communication skills they have, honest, orderly they are, events from different perspectives and solutions are able to produce personal growth they care have been revealed.

Keywords: Vocational Training, Readiness, Vocational School.

* Bu araştırma Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir." Proje No: 2013.S60.02.09"

** Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu, Öğr. Gör.. elaadiguzel@artvin.edu.tr

†† Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu, Öğr. Gör.. oganyener@artvin.edu.tr

‡‡ Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yrd. Doç. Dr. akamaci@bartin.edu.tr

GİRİŞ

Son zamanlarda bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelere bağlı olarak işletmelerin de kendilerini sürekli yenilemeleri ve diğer işletmeler ile rekabet edebilme gücüne sahip olmaları gerekmektedir. İşletmelerin hedeflerine ulaşabilmeleri aynı zamanda nitelikli insan gücünü bünyelerinde barındırmaları ile mümkün olabilmektedir. Bu bağlamda işletmelerin ara eleman ihtiyacını karşılayan meslek yüksekokulları nitelikli ve donanımlı bireyler yetiştirerek işletmelerin bu ihtiyacını karşılamayı üslenen eğitim kurumları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğitimin en temel amacı, öğrencilere temel ve üst düzey beceriler kazandırarak hayata hazırlamaktır. Gereksiz bilgi vermek yerine, eğitsel amaçlara uygun davranış kazandırmak esas alınmalıdır. Ezberleterek öğretmeye çalışmak, amaç ile ilişkisi olmayan bir uygulama olup, yararından çok zararı olan gereksiz ve yanlış çabalar (Başar, 1999). Mesleki eğitim, “milli eğitim sisteminin bütünlüğü içerisinde tarım, sanayi ve hizmet sektörleri ile birlikte her türlü mesleki ve teknik eğitim hizmetlerinin planlanması, araştırılması, geliştirilmesi, organizasyonu ve eşgüdümü ile yönetim, denetim ve öğretim etkinliklerinin bütünü” şeklinde tanımlanmaktadır (Alkan, Doğan ve Sezgin, 2001). Çağdaş mesleki eğitim sistemlerinde üretimdeki ve teknolojiye bağlı sürekli değişim sürekli izlenmektedir ve bununla birlikte eğitime yansımaları analiz edilerek mesleki eğitim sistemleri sürekli güncelleştirilmeye çalışılmaktadır (Sezgin, 2004). Bilim ve teknoloji alanında yaşanan değişim ve gelişme beraberinde bu gelişime ve değişime ayak uyduracak, destekleyecek bireylere olan ihtiyacı da ortaya çıkarmaktadır. Gelişen bilim ve teknolojiye destekleyecek olan bireyler ise mesleğinin gerekleri olan standartlarla donanımlı eğitim almış kişilerden oluşmaktadır. Söz konusu olan nitelikli insan gücünün oluşturulmasında ise mesleki ve teknik alanda eğitim veren kurumlara büyük sorumluluklar düşmektedir. Az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin uluslararası pazarlara açılmamasının en önemli nedenlerinden biri mesleki eğitim sistemlerindeki değişim isteğinin karşılanamamasıdır. (Alkan, Doğan ve Sezgin, 2001);

Sezgin (2004)’ e göre mesleki ve teknik öğretim ülke kalkınması açısından, istihdamın ve rekabet gücünün yükseltilmesini sağlayacağından önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu önemin, toplumun her kesimine kavratılması gerektiği ve teknolojik çağa uyum sağlayabilmek için ülkemizde de mesleki ve teknik eğitime özen gösterilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak oluşan yeni meslek dallarında yetiştirilen öğrencilerin eğitimlerinde mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının ve endüstrinin işbirliği önemlidir (Ünal, 1996, 95–96). Bu bağlamda sanayi ile işbirliği içerisinde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten meslek yüksekokulları, öğrencilerin mesleğin gerektirdiği becerileri kazandıran ve diğer hedeflere ulaşmayı sağlayan kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Meslek yüksekokullarının mesleğin gereklerini yerine getirmeleri açısından öğrencilerin ihtiyacı olan öğrenmelere ulaştırıp-ulaştırmadığı sorusu; mesleki eğitimin amaçlarını yerine getirmede ne kadar başarılı olduğunun da bir göstergesi olmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin o mesleği yapmaya, görevlerini yerine getirebilmeye yatkın olup-olmaması ise “mesleki hazır bulunuşluk” olarak ifade edilmektedir. İşletmeler açısından çok önemli bir fonksiyona sahip olan meslek alanlarını icra edecek olan bireylerin, öğrenimi ve mesleğe hazır bulunuşluk düzeyleri mesleklerin geleceği açısından önem teşkil etmektedir. Avcı, (2003)’ya göre hazır bulunuşluk, bireyin bir beceriyi yapabilecek olgunluğa ulaşmasının yanında o beceri için basamak oluşturacak bilgi, istek, tutum gibi temel yaşantılara sahip olmasıdır. Öğrencinin belli bir hedef davranışa ulaşması için kendine sunulan öğrenim görevini yapma yeterliliğidir (Bloom, 1995). En basit tanımıyla, hazır bulunuşluk herhangi bir etkinliği yapmaya, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psiko-motor bakımlarından hazır olma olarak ifade edilebilir (Başaran, 1998).

Mesleğin gereklerinin hangisinin okulda hangisinin işte öğrenildiğini ayırt etmek zor bir konudur. Bu durum mesleklerin ve mesleki becerilerin gösterdikleri değişimlere bağlı olarak farklı olabilmektedir. Okullarda verilen eğitim hemen hemen hiçbir dönemde yeterli görülmemektedir. Okul eğitimi ve iş başında yetiştirmenin yalnızca birbirini izleyen aşamalar olarak görülmesi doğru değildir. Çünkü bu iki yetiştirme biçimi birbirlerine alternatif olabilmektedir. Pek çok durumda aynı düzeyde bir mesleki beceri kısaltılmış bir okul eğitimi ve uzatılmış bir işbaşında yetiştirme ile kazanılabilmektedir (Ünal, 1996: 95–96). Mesleki eğitimde bireye mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriyi kazandırmanın yanı sıra o meslekle ilgili olarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal ve ekonomik yönlerden de geliştirmek esastır (Karaağaçlı, 2002: 113).

1.MESLEKİ EĞİTİM İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

1.1.Meslek, Mesleki Eğitim ve Mesleki Eğitimin Önemi

Meslek; kişinin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplum tarafından belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı faaliyetler bütünüdür (Telman, 2000).

Mesleki eğitim, “bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönleriyle dengeli biçimde geliştirme süreci” olarak ifade edilmektedir (Alkan, Doğan ve Sezgin, 2001: 4). Mesleki eğitim, öğrenciye meslek ile ilgili bilgi, beceri ve davranışların kazandırılmasıdır. Programlar hazırlanırken meslekten beklentiler ve mesleğin nitelikleri ve bilimsel gerekleri dikkate alınmalıdır. Meslek eğitiminde iletişim, grup çalışmaları ve problem çözme yeteneği en az teknik bilgi kadar önemli olmaktadır. Nitelikli insan yetiştirme çabaları her meslekte giderek önem kazanmaktadır. Nitelikli insan yetiştirmede öğretim elemanı, öğrenci ve öğrenme ortamı unsurlarının da önemli bir payı vardır (Çevik ve Ertaş, 2001: 30). Bu noktada öğretim programlarının, ihtiyacı karşılayacak şekilde geliştirilmesine dikkat edilmelidir.

Mesleki eğitim konusunda Avrupa’da çalışmalar yapan UNESCO ve ILO’nun tavsiye kararları bu değişim talebinin nasıl karşılanacağı konusunda önemli çözüm önerileri içermektedir. UNESCO ve ILO’ya göre (2002);

- Eğitim ve öğretim programları daha esnek hale dönüştürülerek yeni becerilerin öğretilmesi sağlanmalıdır.
- Teknolojik gelişmelerden kaynaklanan ekipman yetersizliklerinin aşılması amacı ile özel sektör işe koşulmalı, mevcut ekipmanlar formel eğitim sürelerinin dışında da kullanılmalıdır.
- Eğitim reformları ve demokratikleşme talepleri mesleki programlarda dikkate alınmalıdır.
- Eğitim süreleri çalışanların öğretim taleplerini sınırlamamalı, çeşitli zamanlı eğitim programları planlanmalıdır.

1.2.Türkiye’de Mesleki Eğitim

Türkiye’de meslek eğitimi sadece yükseköğretim kurumlarında değil aynı zamanda orta öğretim aşamasında ve mesleki eğitim kuruluşları tarafından da verilmektedir. Yükseköğretim kurumları içerisinde lisans ve ön lisans düzeyinde eğitim veren devlet ve vakıf üniversiteleri bulunmaktadır.

Tablo 1’de Türkiye’de mesleki eğitimin aşamaları göz önünde bulundurularak genel ve özel amaçları belirtilmektedir. Yükseköğretim aşamasında öğrencilere, iş hayatında kolaylıkla ve doğru olarak uygulayabilecekleri bilimsel ve mesleki beceriler kazandırılmaktadır.

Tablo 1. Meslek Eğitiminin Amaçları

AŞAMA	Genel Amaçlar
Orta Öğretim Düzeyi	Sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmektir.
Ön Lisans Düzeyi	Öğrencilerin konular hakkında genel bilgi sahibi olmasını sağlamaktır.
Lisans Düzeyi	Öğrencilerin konular hakkında detaylı bilgi sahibi olmasını sağlamaktır.
Yüksek Lisans Düzeyi	Öğrencilere lisans düzeyinde öğrendiği konular hakkında daha detaylı bilgiler vererek uzmanlaşmalarını sağlamaktır.
Doktora Düzeyi	Konu hakkında detaylı bilgisi olan öğrencilerin hem uygulama hem de teorik anlamda ileri düzeyde çalışmalar yapmasını ve bilgi edinmesini sağlamaktır.

Kaynak: Çaldağ Y., Bayırlı R., Altay A., Muhasebe Doktora Programlarının Etkinliğinin Araştırılması, XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu.

1.2.1. Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları

Türk eğitim sisteminde mesleki eğitim, örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde sürdürülmektedir. Türkiye'de mesleki eğitim, orta öğretim kademesinde yer almakta, meslek yüksekokulları seviyesinde devam etmektedir. Mesleki eğitimin, öğrencinin istemesi durumunda dört yıllık lisans programlarında devamı da mümkün olmaktadır (Orhaner ve Tunç, 2003: 208).

Örgün eğitim, amaca göre hazırlanmış programlar ile okul çatısı altında, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireyler için yapılan düzenli eğitimidir. Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, orta öğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır.

Yaygın eğitim; örgün eğitim sistemi dışında kalan her yaştaki bireylere gereksinim duydukları eğitimi sosyal, ekonomik, kültürel ve eğitsel kurumlar aracılığıyla gereksinimlerine uygun biçimde pratik yöntemlerle ve çeşitli programlarla sağlamak üzere örgün eğitime paralel ve onu tamamlayıcı nitelikte eğitimidir (Alkan vd., 1998: 9). Yaygın eğitim; Halk Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri, Pratik Kız Sanat Okulları, Olgunlaşma Enstitüleri, Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri, Yetişkinler Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezleri ve Çıraklık Eğitim Merkezleri'nde verilmektedir.

Tablo 2' de 2014-2015 eğitim-öğretim yılı okul, öğrenci ve öğretmen sayıları verilmiştir. Buna göre Türkiye'de mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının sayısının 4089; bu okullara devam eden öğrenci sayısının 2 119 736 ve görev yapan öğretmen sayısının ise 139 374 olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 2. Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları (2014-2015 Öğretim Yılı)

EGİTİM KADEMESİ	OKUL KURUM SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
Okul Öncesi Eğitimi	5 935	1 156 661	29 698
İlköğretim	27 544	5 434 150	295 252
Orta Öğretim	16 969	5 278 107	298 065
Genel Orta Öğretim	3 955	2 902 954	123 160
Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	4 089	2 119 736	139 374

Kaynak : http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2014_2015.pdf

1.2.2.Orta Öğretimde Mesleki Eğitim

İşgücünün yetiştirilmesinde mesleki-teknik okul ağırlıklı yaklaşımı benimseyen sistemler, ortaöğretim temelinde uygulanmakta ve bireyin bir işe girebilmesi için gerekli mesleki bilgi ve beceriler, işe ilişkin tavır ve tutumlar ve de iş alışkanlıkları okulda kazandırılmaya çalışılmaktadır. Türkiye' de işgücünün mesleki eğitiminde benimsenen yaklaşım da bu yöndedir. Türkiye' de nitelikli ara işgücü yetiştirilmesinde örgün mesleki-teknik ortaöğretime ağırlık veren bir yaklaşım benimsenmiştir (Kurnaz, 2007: 108).

Örgün mesleki ve teknik eğitime yönelik orta öğretim kurumları iki ana kategoride toplanmaktadır: Meslek Liseleri ve Teknik Liseler. Meslek Liselerinin bütün alanları temel eğitimini tamamlayan herkese açıktır. Teknik Liseler ise, Meslek Liselerindeki ilk yılını başarıyla tamamlayan öğrencileri almaktadır. Anadolu Meslek Liselerinde 1 yıllık hazırlık sınıfında yabancı dil öğretilmekte, üç yıllık mesleki eğitim bunu izlemektedir. Teknik Liseler, mesleki eğitim müfredatlarıyla birlikte, genel liselerin fen kollarında uygulanan eğitime benzer bir eğitim vermektedir. Dolayısıyla, bu okullara devam eden öğrencilerin yükseköğrenim şansları daha fazla olmaktadır (TEKEV, 2007).

1.2.3.Meslek Yüksekokullarında Mesleki Eğitim

Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir. Teknik bölümlerden mezun olan öğrenciler tekniker unvanı kazanır. Tekniker unvanına sahip kişiler, inşaat, imar, makine, elektrik, elektronik, maden, tıp ve diğer meslek dallarında ilgili mühendis, diğer yetkili ve sorumluların direktifi ve gözetimi altında meslekleriyle ilgili teknik görevleri yerine getirmektedirler (Kırklareli İMEM, 2014:11).

2.MESLEK ELEMANI VE MESLEK ELEMANINDA BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER

2.1.Meslek Elemanı

Mesleki eğitim, bireylerin belirli bir alanda ilerlemesinde kararlı ve belirli bir etken haline gelmiştir. İnsanın yaratıcı ve yenileyici gelişmesinin temelinde mesleki eğitim bulunmaktadır. Herhangi bir mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriler ile meslek elemanlarının sahip olmaları gereken karakteristik özellikleri, o meslek alanı ile ilgili bazı standartlara göre belirlenmektedir. **Ulusal Meslek Standardı** (UMS) bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından kabul edilen gerekli bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren asgari normdur (<http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/ulusal-meslek-standartlar-ana>). Bir meslek standardı genel olarak aşağıdaki hususları içermektedir (<http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/mevzuat>):

- Standardın hazırlandığı seviye için yaygın olarak kullanılan mesleki unvan ve tanım,
- Mesleği icra eden kişinin mesleğin gereklerine uygun olarak gerçekleştireceği görev ve işlemler,
- Genel olarak kullanılan araç-gereç ve ekipmanlar,
- Mesleği icra eden kişinin sahip olması gereken genel bilgi ve beceriler ile tutum ve davranışlar,
- Mesleğin uzmanlık dalları ile birlikte mevcut durumu ve gelecekte göstereceği eğilimler.

Bununla birlikte meslek elemanının yapacağı görevler şu şekilde sıralanabilir (<http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/ulusal-meslek-standartlar-ana>):

- Mesleğin gerektirdiği iş güvenliği ile ilgili yönetmeliklere uymak,
- Mesleği ile ilgili işlemleri takip etmek ve ilgili evrakları düzenlemek,
- Ticari belgeleri düzenlemek,
- İşletme defterine faaliyet kayıtlarını yapmak,
- İlişki içinde oldukları çalışma arkadaşları ve hizmet verdikleri kişilere karşı olumlu iletişim becerileri geliştirmek,
- Mesleki faaliyetleri yerine getirirken gerekli olan yazılı ve sözlü iletişim becerilerini gerçekleştirmek,
- Mesleği ile ilgili yeterli alan bilgisine sahip olmak, mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağlamak.
- Belirli durumlar karşısında problem çözme ve analitik düşünme becerisine sahip olmak,
- Grup içinde işbirliği ve uyum içinde çalışabilme,
- Özgüven sahibi olma, sorumluluk alabilme, içten ve samimi davranabilme.

2.1.1.Meslek Elemanında Bulunması Gereken Nitelikler

Çeşitli alanlarda eğitim alan meslek elemanlarının, mesleki alan konularından farklı konularda da eğitim almaları veya niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bunlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir (Çürük ve Doğan, 2002: 31).

2.1.1.1.İletişim Becerileri

İletişim becerileri, etkin okuma, dinleme, yazma ve konuşmayı kapsamaktadır. Meslek elemanları, kendi görüşlerini resmi ve resmi olmayan, yazılı ve sözlü olarak sunma ve savunma yeteneklerine sahip olmalıdırlar (Çürük ve Doğan, 2002: 31-32).

İletişim becerileri, görüşleri formal ve informal şekilde yazılı veya sözlü sunma tartışma ve savunma yeteneğini, etkin dinlemeyi ve bilginin ilgili kaynaktan elde edilip düzenlenmesini içerir. Ayrıca yabancı dilde etkili iletişim kurabilme, takım ruhu halinde çalışabilme, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması da gerekli iletişim yetenekleri arasında sıralanabilir. Bu durum, meslek elemanının farklı yaş gruplarında ve farklı aşamalarda öğrenme psikolojilerini kavramasını ve dinleme ve cesaretlendirme yoluyla yol göstermesini de gerektirir. Bu aynı zamanda kişinin yeni fikirlere, yeni teknolojilere ve yeni kültürlere açık olmasını ve bunlara göre değişmesi ve uyum göstermesi gereğini de ortaya koymaktadır (Başar, 2005: 62).

2.1.1.2.Entelektüel Beceriler

Entelektüel beceriler, son yıllarda meydana gelen şirket skandalları, problem çözme yeteneklerinin ve analitik düşünme becerilerinin mesleki eğitimde daha fazla yer alması gereğini ortaya koymuştur. Bu beceriler beklenmedik sorunlara çözüm bulabilme, sorunları teşhis etme ve mümkünse önceden görme, kabul gören çözüm yolları bulma, belirli bir duruma veya olaya hükmeden güçleri anlama ve bunların etkilerini önceden tahmin etme, etik meseleleri belirleme ve bu değerlere sahip çıkma, beklenmedik isteklere yanıt verebilme, kısıtlı kaynaklar arasında öncelikleri belirleyebilme ve gerektiği gibi işleri örgütleyebilme gibi becerileri kapsamaktadır. Ayrıca doğru ve tam bilginin elde edilebilmesi için kişinin doğru sorular sorabilmesini, bilginin önemini fark etme yeteneğini ve farklı nesnelere, olaylar, bireyler ve yöntemler arasında ilişkileri açıklamak için rasyonel değerlendirme yapabilme becerisini içerir (Başar, 2005: 62-63).

2.1.1.3.Kişisel Beceriler

Bu beceriler farklı kişilerle grup içinde etkin şekilde çalışabilme, diğerlerini etkileme, işleri organize etme ve delege etme, diğer kişileri motive etme ve geliştirme, çatışmaları çözme, kısaca iyi bir yöneticinin niteliklerini kapsamaktadır (Çürük ve Doğan, 2002: 32).

Ayrıca farklı kültürel geçmişe sahip kişilerle çalışma, anlaşma ve yönlendirme gibi nitelikleri de kapsar. Bütün bunların ötesi etiksel sorumluluk, kişisel sorumluluk, kendine saygı, içtenlik, dürüstlük rekabetin beraberinde getirdiği diğer kişisel becerilerdir (Başar, 2005: 63).

2.1.1.4.Genel Bilgi

Genel bilgi, meslek ile toplum arasındaki karşılıklı bağımlılığın karmaşık yapısını anlamaya ve farklı insan gruplarıyla etkileşimi sağlamaya yöneliktir (Çürük ve Doğan, 2002: 32).

Mesleğe yeni girecek meslek mensubunun psikoloji, ekonomi, matematik, istatistik konularında bilgi temelini olması gerekir. Ayrıca, tarihteki fikir ve olayların akışını ve günümüzdeki farklı kültürleri bilmesi, kişisel ve sosyal değerlerin farkında olması ve ekonomik, sosyal politik konu ve fikirlerden ve güçlerden haberdar olması ve hatta sanat edebiyat ve bilim konularında değerlendirmeler yapabilecek bilgi düzeyine sahip olması gerekir (Başar, 2005: 63).

2.1.1.5.Örgüt ve İşletme Bilgisi

Mesleğe yeni girecek meslek mensubu; işletmelerin faaliyetleri ve bunların faaliyette bulunduğu ekonomik, yasal, politik, sosyal ve kültürel güçler ve etkileri ile temel finansal araçlar ve ulusal ve uluslararası sermaye piyasaları, işletmelerdeki kişilerarası ve grup dinamiklerini anlayacak bilgi düzeyine sahip olmalı, işletmelerdeki değişimi yaratma ve yönetme yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmalı, bilgi teknolojilerinin işletme ve muhasebe uygulamalarındaki mevcut ve gelecekteki rolünü bilmelidir (Başar, 2005: 63).

2.1.1.6.Alan Bilgisi

Mesleğe yeni girecek adayın bilgi gereksinimini kavrayacak ve mesleki bilgisinin bu gereksinimleri karşılamadaki rolünü de kapsayacak şekilde içeriği, kavramları, yapısı ve anlamı hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Ayrıca mesleki uygulamaları etkileyen politik konular, çevresel faktörler ve yasal düzenlemeler, mesleki etik ve mesleki sorumlulukları, işletmelerde çeşitli bilgilerin toplanması, ölçülmesi, özetlenmesi, doğrulanması ve analiz süreci, finansal, yönetim ve bilgi sistemleri, denetim, verilerin doğruluğunu sağlayacak kontrol süreçleri, yöntemleri ve kavramları konusunda derinlemesine bilgi sahibi olması beklenmektedir (Başar, 2005: 63-64).

Ayrıca hedefleri, sorunları ve fırsatları belirleyebilme yeteneğine, hedeflere, problemlere ve fırsatlara yönelmede gerekli olan mali ve mali olmayan verilerin saptanması, toplanması, ölçülmesi, özetlenmesi, doğrulanması, analiz ve yorumlanması yeteneğine sahip olmaları gerekmektedir. Bununla birlikte, verilerin kullanma, yargılama, riskleri değerlendirme ve gerçek yaşamdaki sorunları çözme kabiliyetine de sahip olmaları ve bu kabiliyeti geliştirmeleri gerekmektedir (Çürük ve Doğan, 2002: 33).

3.MESLEK YÜKSEKOKLU ÖĞRENCİLERİNİN İŞ HAYATINA HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI

3.1.Yöntem

Bu çalışma ile meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla araştırma modeli mevcut durumu ortaya koyması bakımından betimseldir (Karasar, 1998: 79). Araştırmada elde edilen bilgiler anket uygulanması ile ortaya konmuştur. Anket formundaki sorular kategori ve ölçek tipi sorular olup, ölçek tipi sorular beşli Likert Ölçeği Tekniği'ne göre hazırlanmıştır.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın amacında belirtildiği gibi meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu araştırmanın evreni Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesinde bulunan *Meslek Yüksekokulları (Arhavi MYO, Artvin MYO, Hopa MYO, Yusufeli MYO)* öğrencileri olarak belirlenmiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokullarından Arhavi Meslek Yüksekokulu'nda 1. sınıf 174; 2. sınıf 315 olmak üzere toplam 489, Artvin Meslek Yüksekokulu'nda 1. sınıf 585; 2. sınıf 582 olmak üzere toplam 1167, Hopa Meslek Yüksekokulu'nda 1. sınıf 208; 2. sınıf 212 olmak üzere toplam 420, Yusufeli Meslek Yüksekokulu'nda 1. sınıf 35; 2. sınıf 33 olmak üzere toplam 68 öğrenci bulunmaktadır. Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesinde Meslek Yüksekokullarının toplam öğrenci sayısı ise 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı itibarı ile 2144'tür. Evreni temsil eden bu öğrenci grubundan 352 öğrenciye anket uygulanmıştır. Zaman ve ulaşılabilirlik nedeniyle bu grup tercih edilmiştir. Dolayısıyla seçkisiz olmayan bir örneklem yöntemi olan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008: 80).

Bunun evreni temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla aşağıdaki formül uygulanarak geçerli sayı bulunmuştur (Yamane, 2001: 116-117).

Evreni temsil edecek sayının belirlenmesinde eğer birey sayısı biliniyorsa,

$$n = \frac{N \cdot z^2 \cdot p \cdot q}{N \cdot d^2 + z^2 \cdot p \cdot q}$$

Bu eşitliklerde;

N: Yığındaki birey sayısını,

n: Örnekleme alınacak birey sayısı,

z: Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosundan bulunan teorik değer.

d: Duyarlılık

p: yığında istenilen özelliği taşıyan bireylerin oranı (p+q=1)

(örnek çapını maksimum yapmak için p=q=0,50 alınabilir)

Artvin Çoruh Üniversitesinden alınan verilere göre 2013-2014 eğitim-öğretim yılında meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrenci sayısı 2144 'tür. Buna göre formüldeki rakamlar yerlerine yerleştirildiğinde evreni temsil edecek sayının en az 352 olması gerekmektedir.

$$n = \frac{2144 \cdot 1,96^2 \cdot 0,50 \cdot 0,50}{2144 \cdot 0,05^2 + 1,96^2 \cdot 0,50 \cdot 0,50}$$

n= 352.

3.3.Verilerin Toplanması

Bu araştırmadaki meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşleri anket yoluyla toplanmıştır. Anket soruları; ilgili literatür incelenerek, meslek standartları doğrultusunda yazarlar tarafından hazırlanmıştır. Aynı zamanda araştırmanın amacına yönelik olarak öğrencilerin demografik özellikleri ve iş hayatında sahip olmaları gereken karakteristik özellikler gözü önüne alınarak oluşturulmuştur. Anket kişisel bilgiler ile öğrencilerin sahip olmaları gereken meslekleriyle ilgili bilgi ve becerileri ortaya çıkarmaya yönelik sorular olmak üzere iki kısım ve toplam

41 sorudan oluşmaktadır. Değerlendirme ölçeğinde yer alan mesleki bilgi ve becerilerin yer aldığı 5'li likert soru tipindeki sorular analiz edilirken, "kısmen katılmıyorum" ve "tamamen katılmıyorum" seçenekleri birleştirme yoluna gidilerek "katılmıyorum"; "kısmen katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" seçenekleri birleştirme yoluna gidilerek "katılıyorum" olarak değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada kullanılan değerlendirme ölçeği iç tutarlılık katsayısı ile incelenmiş ve dolayısıyla Cronbach's Alpha değeri hesaplanmıştır. Ölçeğin Cronbach's Alpha değeri .83 olarak ortaya çıkmıştır. Bu değer, ölçeğin güvenilir ve aynı zamanda kararlı bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

3.4.Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 16 programından (Statistical Package For Social Science-Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Analiz Programı) yararlanılmıştır ve istatistiksel sonuçlar elde edilmiştir. Tablolarda frekans dağılımları ve yüzdelere yer verilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda "tamamen katılıyorum" ve "kısmen katılıyorum" ile "tamamen katılmıyorum" ve "kısmen katılmıyorum" ifadelerini birleştirme yoluna gidilerek "katılıyorum" ve "katılmıyorum" şeklinde belirtilmiştir.

Öğrencilerin bazı demografik özellikleri ile ilgili mesleki bilgi ve becerileri arasında farklılaşma olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla çapraz tablo (crosstab) analizi yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin bazı demografik özellikleri ile ilgili mesleki bilgi ve becerileri arasında anlamlı ilişkiler olup olmadığını ortaya koymak amacıyla ise basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

4.BULGULAR VE YORUM

4.1.MYO Öğrencileri ile İlgili Demografik Özellikler

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin demografik özelliklerinin sunulduğu Tablo 3'deki verilere göre; öğrencilerin %67'si kadın, %33'ü erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %37,8'ini 18-20 yaşları oluştururken, %46'sını 21-23 yaş arası, %11,9'unu 24-26 yaşlar ve %11,9'unu ise 27 yaş ve üzeri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların %46,9'unu 1. sınıf öğrencileri oluştururken; %53,1'ini 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Tablo 3'e göre öğrencilerin %34,4'ünü meslek lisesi mezunu; %63,4'ünü düz lise mezunu; %2,3'ünü ise açık lise mezunu öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3'deki verilere göre araştırmaya katılan öğrencilerin %79,8'i meslek yüksekokuluna istekli geldiklerini belirtirken; öğrencilerin %20,2'si ise istekli gelmediklerini ifade etmişlerdir. Bu veriler ışığında öğrencilerin genel olarak meslek yüksekokuluna severek geldikleri söylenebilir. Öğrencilerin %39,2'sinin program kapsamında yapmak zorunda oldukları stajlarının tamamını (40 gün) yaptıkları; %10,5'inin 20 günlük kısmını yaptıkları görülürken; %50,3'ünün stajlarını yapmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin %17,3'ünün meslekleri ile ilgili herhangi bir kurs veya seminere katılırken; %82,6'sının ise katılmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. MYO Öğrencilerinin Demografik Değişkenler Açısından Dağılımı

		Frekans	%
Cinsiyet	Kadın	236	67,0
	Erkek	116	33,0
	Toplam	352	100,0
Yaş	18-20	133	37,8
	21-23	162	46,0

	24-26	42	11,9
	27-...	15	4,3
	Toplam	352	100,0
Sınıf	1. Sınıf	165	46,9
	2. Sınıf	187	53,1
	Toplam	352	100,0
Lise	Meslek Lisesi	121	34,4
	Düz Lise	223	63,4
	Açık Lise	8	2,3
	Toplam	352	100,0
İstekli Gelme	Evet	281	79,8
	Hayır	71	20,2
	Toplam	352	100,0
Staj	Evet (40gün)	138	39,2
	Evet (20gün)	37	10,5
	Hayır	177	50,3
	Toplam	352	100,0
Staj Nerede	Kamu	144	40,9
	Özel	28	8,0
	Yapmadı	180	51,1
	Toplam	352	100,0
Kurs&Seminere Katılma	Evet	61	17,3
	Hayır	291	82,6
	Toplam	352	100,0

4.2.MYO Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile İlgili Bulgular

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerini ortaya koymak amacıyla yöneltilen sorulara verdikleri cevaplarla ilgili bulgular Tablo 4' de sunulmuştur. Tablo 4' de öğrencilerin, sorulara verdikleri cevapların yüzde ve frekans dağılımları yer almaktadır.

Tablo 4'e göre öğrencilerin %98,9'unun "Sorumluluk bilinci ile görevimi yerine getirmenin beni başarıya ulaştıracağına farkındayım" ifadesine; %98,6'sı "Ekip çalışmasına yatkınım, işbirliği ile çalışabilirim" ifadesine; %98,2'si "Dış görünüme, temizliğe, estetik ve zarafete özen gösteririm" ifadesine katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %97,5'inin "Bilgisayar kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim" ifadesine; %96,6'sının "Sorumluluk sahibi bir bireyim" ifadesine katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin %93,9'unun "Mesleki becerilerimin deneyimlerimle pekişeceğinin farkındayım" ifadesine; %92,3'ünün "Mesleğimin ahlaki yönünün farkındayım" ifadesine; %92'sinin "Çalışma hayatına başladığımda mesleğimle ilgili becerilerimi artırmaya yönelik eğitimlere katılmak isterim" ifadesine; %91,5'inin "Bilgiye ulaşma ve sonuçlarını yorumlama hakkında yeterli bilgiye sahibim" ifadesine katıldıkları görülmektedir. Bunlarla birlikte "Yabancı dilde iletişim kurabilirim" ifadesi ile ilgili öğrencilerin %41,7'si katılmadıklarını, %31,2'si ise kararsız olduklarını ifade etmişlerdir.

İş Hayatına Hazır bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Mesleki Bilgi ve Beceriler

	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		N
	%	f	%	f	%	f	
1- Mezun olduktan sonra mesleğim ile ilgili bir işte çalışmak isterim.	2	7	13,1	46	85	299	352
2- Mesleğim ile ilgili gelişmeleri takip ederim	8,8	31	8,2	29	83	292	352
3- Sorumluluk sahibi bir bireyim.	0,6	2	2,8	10	96,6	340	352
4- Ekip çalışmasına yatkınım, işbirliği ile çalışabilirim.	-	-	1,4	5	98,6	347	352
5- Zaman zaman özeleştiri de bulunurum.	1,1	4	9,1	32	89,8	316	352
6- Verilen bir işi eksiksiz ve zamanında yapabilirim.	1,1	4	6,8	24	92,1	324	352
7- Mesleğimi severek yaparım.	1,1	4	3,1	11	95,7	337	352

Tablo 4.
MYO Öğrencilerinin İş Hayatına Hazır Bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Mesleki Bilgi ve Becerilere Göre Dağılımları

8- Düzenliyimdir.	2,3	8	6,2	22	91,5	322	352
9-Dış görünüşüme, temizliğe, estetik ve zarafete özen gösteririm	-	-	1,8	6	98,2	346	352
10- Çalışma arkadaşlarımla olumlu ilişkiler kumak beni motive eder.	-	-	0,6	2	99,4	350	352
11-Olayları analiz ederek çözmeye çalışırım.	1,1	4	3,4	12	95,5	336	352
12- Mesleğim ile ilgili konuları araştırmaktan hoşlanırım.	4,8	17	9,1	32	86,1	303	352
13- Sistemli ve planlı çalışmaya önem veririm.	4,5	16	5,7	20	88,8	316	352
14- Herhangi bir problemle karşılaştığım zaman çözüm yolları üretirim.	1,1	4	2,6	9	96,3	339	352
15- Olaylara farklı bakış açılarıyla bakmak hoşuma gider.	2,8	10	2,6	9	94,6	333	352
16- Bilmediğim ya da eksik gördüğüm konularda araştırma yaparım.	5,1	18	9,7	34	85,3	300	352
17- Yeni bilgiler ve orijinal fikirler yaratmak hoşuma gider.	1,4	5	8,0	28	90,6	319	352
18- Sosyal ilişkilerim kuvvetlidir.	0,6	2	4,5	16	94,9	334	352
19- İnsanlarla olumlu iletişim kurarım.	1,1	4	4,3	15	94,6	333	352
20-Mesleğim ile ilgili herhangi bir kurs yada seminere katılmak isterim	1,7	6	11,4	40	86,9	306	352
21- Çalışma hayatına başladığımda mesleğimle ilgili becerilerimi artırmaya yönelik eğitimlere katılmak isterim.	2,0	7	6,0	21	92,0	324	352
22- Mesleğimin ahlaki yönünün farkındayım.	2,0	7	5,7	20	92,3	325	352
23-. Mesleki becerilerimin deneyimlerimle pekişeceğini farkındayım.	1,1	4	4,8	17	93,9	331	352
24- Sorumluluk bilinci ile görevimi yerine getirmenin beni başarıya ulaştıracağını farkındayım.	-	-	1,1	4	98,9	348	352
25- Türkçeyi etkili ve güzel biçimde kullanırım.	6,2	22	6,0	21	87,7	309	352
26- Yabancı dilde iletişim kurabilirim.	41,7	147	31,2	110	27,1	95	352
27- Çalıştığım örgütü en iyi şekilde temsil edebilirim.	0,9	3	11,1	39	88,0	310	352
28-Yöneticimin ve çalışma arkadaşlarımla güvenini kazanırım.	0,6	2	5,4	19	94,0	331	352
29-Belirli bir işi, zamanı etkili kullanarak istenilen zamanda bitiririm.	0,6	2	4,8	17	94,6	333	352
30-Bilgisayar kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	2,3	8	10,2	36	97,5	308	352
31- Meslek etiği hakkında ilgili yeterli bilgiye sahibim.	3,4	12	18,2	64	78,4	276	352
32- Etkili iletişim ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	2,6	9	11,9	42	85,5	301	352
33-Bilgiye ulaşma ve sonuçlarını yorumlama hakkında yeterli bilgiye sahibim.	1,5	5	7,1	25	91,5	322	352

4.3.MYO Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Beceriler ile İlgili Bulgular

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin mezun oldukları lise ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 5' de sunulmuştur. Tablo 5' de öğrencilerin, sorulara verdikleri cevapların yüzde ve frekans dağılımları yer almaktadır.

Araştırma verilerine göre MYO öğrencilerinden %63,4'ünün (n=223) düz lise mezunu; %34,4'ünün (n=121) meslek lisesi mezunu ve %2,3'ünün (n=8) ise açık lise mezunu olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mezun oldukları lise ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili tablo incelendiğinde; meslek lisesi, düz lise ve açık lise mezunu öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin farklı lise mezunu olmaları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir.

Tablo 5. MYO Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Becerilerinin Dağılımları

İş Hayatına Hazır bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Mesleki Bilgi ve Beceriler		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		n	N
		%	f	%	f	%	f		
1- Mezun olduktan sonra mesleğim ile ilgili bir işte çalışmak isterim.	Meslek Lisesi	-	-	8,3	10	91,7	111	121	
	Düz Lise	2,2	5	16,1	36	81,7	182	223	352
	Açık Lise	25,0	2	-	-	75,0	6	8	
2- Mesleğim ile ilgili gelişmeleri takip ederim	Meslek Lisesi	6,7	8	3,3	4	90,0	109	121	
	Düz Lise	10,3	23	11,2	25	78,5	175	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
3- Sorumluluk sahibi bir bireyim.	Meslek Lisesi	-	-	5,8	7	94,2	114	121	
	Düz Lise	0,9	2	1,3	3	97,8	218	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
4- Ekip çalışmasına yatkınım, işbirliği ile çalışabilirim.	Meslek Lisesi	-	-	-	-	100	121	121	
	Düz Lise	-	-	2,2	5	97,8	218	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
5- Zaman zaman özeleştiri de bulunurum.	Meslek Lisesi	1,7	2	9,9	12	88,4	107	121	
	Düz Lise	0,9	2	9,0	20	90,1	201	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
6- Verilen bir işi eksiksiz ve zamanında yapabilirim.	Meslek Lisesi	-	-	4,1	5	95,9	116	121	
	Düz Lise	1,8	4	8,5	19	89,7	200	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
7- Mesleğimi severek yaparım.	Meslek Lisesi	-	-	2,5	3	97,5	118	121	
	Düz Lise	1,8	4	3,6	8	94,6	211	223	352

	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
8- Düzenliyimdir.	Meslek Lisesi	-	-	8,3	10	91,7	111	121
	Düz Lise	3,6	8	5,4	12	91,0	203	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
9-Dış görünüme, temizliğe, estetik ve zarafete özen gösteririm	Meslek Lisesi	--	-	-	-	100	121	121
	Düz Lise	-	-	2,7	6	97,3	217	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
10- Çalışma arkadaşlarımla olumlu ilişkiler kurmak beni motive eder.	Meslek Lisesi	-	-	-	-	100	121	121
	Düz Lise	-	-	0,9	2	99,1	221	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
11-Olayları analiz ederek çözmeye çalışırım.	Meslek Lisesi	-	-	3,3	4	96,7	117	121
	Düz Lise	1,8	4	3,6	8	94,6	221	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
12- Mesleğim ile ilgili konuları araştırmaktan hoşlanırım.	Meslek Lisesi	3,3	4	11,6	14	85,1	103	121
	Düz Lise	5,8	13	8,1	18	86,1	192	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
13- Sistemli ve planlı çalışmaya önem veririm.	Meslek Lisesi	2,5	3	1,7	2	95,8	116	121
	Düz Lise	5,8	13	8,1	18	86,1	192	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
14- Herhangi bir problemle karşılaştığım zaman çözüm yolları üretirim.	Meslek Lisesi	-	-	-	-	100	121	121
	Düz Lise	1,8	4	4,0	9	89,2	210	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
15- Olaylara farklı bakış açılarıyla bakmak hoşuma gider.	Meslek Lisesi	5,8	7	4,1	5	90,1	109	121
	Düz Lise	1,3	3	1,8	4	96,9	216	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
16- Bilmediğim ya da eksik gördüğüm konularda araştırma yaparım.	Meslek Lisesi	9,1	11	14,9	18	76,0	92	121
	Düz Lise	3,1	7	7,2	16	89,7	200	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
17- Yeni bilgiler ve orijinal fikirler yaratmak hoşuma gider.	Meslek Lisesi	2,5	3	1,7	2	95,8	116	121
	Düz Lise	-	-	11,7	26	88,3	197	223
	Açık Lise	25,0	2	-	-	75,0	6	8
18- Sosyal ilişkilerim kuvvetlidir.	Meslek Lisesi	-	-	2,5	3	97,5	118	121
	Düz Lise	0,9	2	5,8	13	93,3	208	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8
19- İnsanlarla olumlu iletişim kurarım.	Meslek Lisesi	-	-	-	-	100	121	121
	Düz Lise	1,8	4	5,8	13	92,4	206	223
	Açık Lise	-	-	25,0	2	75,0	6	8

20- Mesleğim ile ilgili herhangi bir kurs yada seminere katılmak isterim	Meslek Lisesi	-	-	19,0	23	81,0	98	121	
	Düz Lise	2,7	6	7,6	17	89,7	200	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
21- Çalışma hayatına başladığımda mesleğimle ilgili becerilerimi artırmaya yönelik eğitimlere katılmak isterim.	Meslek Lisesi	-	-	10,7	13	89,3	108	121	
	Düz Lise	3,1	7	3,6	8	93,3	208	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
22- Mesleğimin ahlaki yönünün farkındayım.	Meslek Lisesi	2,5	3	5,8	7	91,7	111	121	
	Düz Lise	1,8	4	5,8	13	92,4	206	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
23- Mesleki becerilerimin deneyimlerimle pekişeceğinin farkındayım.	Meslek Lisesi	1,7	2	7,4	9	90,9	110	121	
	Düz Lise	0,9	2	3,6	8	95,5	213	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
24- Sorumluluk bilinci ile görevimi yerine getirmenin beni başarıya ulaştıracağına farkındayım.	Meslek Lisesi	-	-	1,7	2	98,3	118	121	
	Düz Lise	-	-	0,9	2	99,1	221	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
25- Türkçeyi etkili ve güzel biçimde kullanırım.	Meslek Lisesi	7,4	9	2,5	3	90,1	110	121	
	Düz Lise	4,9	11	8,1	18	87,0	194	223	352
	Açık Lise	25,0	2	-	-	75,0	8	8	
26- Yabancı dilde iletişim kurabilirim.	Meslek Lisesi	42,0	51	25,6	31	32,3	39	121	
	Düz Lise	41,2	92	35,4	79	23,4	52	223	352
	Açık Lise	50,0	4	-	-	50,0	4	8	
27- Çalıştığım örgütü en iyi şekilde temsil edebilirim.	Meslek Lisesi	-	-	9,9	12	90,1	109	121	
	Düz Lise	1,3	3	12,1	27	86,6	193	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
28- Yöneticimin ve çalışma arkadaşlarımla güvenini kazanırım.	Meslek Lisesi	1,7	2	2,5	3	95,8	116	121	
	Düz Lise	-	-	7,2	16	92,8	207	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
29- Belirli bir işi, zamanı etkili kullanarak istenilen zamanda bitiririm.	Meslek Lisesi	-	-	4,1	5	95,9	116	121	
	Düz Lise	0,9	2	5,4	12	93,7	209	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
30- Bilgisayar kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	Meslek Lisesi	-	-	14,9	18	85,1	103	121	
	Düz Lise	2,7	6	8,1	18	89,2	199	223	352
	Açık Lise	25,0	2	-	-	75,0	6	8	
31- Meslek etiği hakkında ilgili yeterli bilgiye sahibim.	Meslek Lisesi	4,2	5	19,8	24	76,0	92	121	
	Düz Lise	3,1	7	17,9	40	79,0	176	223	352
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8	
32- Etkili iletişim ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	Meslek Lisesi	5,8	7	12,4	15	81,8	99	121	352

	Düz Lise	0,9	2	10,3	23	88,8	198	223
	Açık Lise	-	-	50,0	4	50,0	4	8
33-Bilgiye ulaşma ve sonuçlarını yorumlama hakkında yeterli bilgiye sahibim.	Meslek Lisesi	-	-	9,1	11	90,9	110	121
	Düz Lise	2,1	5	6,3	14	91,6	204	223
	Açık Lise	-	-	-	-	100	8	8

4.4.MYO Öğrencilerinin Sınıfları ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Becerilerinin Dağılımları

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin buldukları sınıf ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. MYO Öğrencilerinin Mezun Oldukları Buldukları Sınıf ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Becerilerinin Dağılımları

İş Hayatına Hazır bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Mesleki Bilgi ve Beceriler		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		n	N
		%	f	%	f	%	f		
1- Mezun olduktan sonra mesleğim ile ilgili bir işte çalışmak isterim.meslek	1. Sınıf	1,8	3	13,3	22	84,9	140	165	352
	2 Sınıf	2,2	4	12,8	24	85	159	187	
2- Mesleğim ile ilgili gelişmeleri takip ederim	1. Sınıf	10,9	18	6,7	11	82,4	136	165	352
	2 Sınıf	7	13	9,6	18	83,5	156	187	
3- Sorumluluk sahibi bir bireyim.	1. Sınıf	1,2	2	1,8	3	97	160	165	352
	2 Sınıf	-	-	3,7	7	96,3	180	187	
4- Ekip çalışmasına yatkınım, işbirliği ile çalışabilirim.	1. Sınıf	-	-	3	5	96,9	160	165	352
	2 Sınıf	-	-	-	-	100	187	187	
5- Zaman zaman özeleştiride bulunurum.	1. Sınıf	2,4	4	10,3	17	87,3	144	165	352
	2 Sınıf	-	-	8	15	92	172	187	
6- Verilen bir işi eksiksiz ve zamanında yapabilirim.	1. Sınıf	71,2	2	6,7	11	92,1	152	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	7,0	13	91,9	172	187	
7- Mesleğimi severek yaparım.	1. Sınıf	-	-	5,5	9	94,5	156	165	352
	2 Sınıf	2,1	4	1,1	2	96,8	181	187	
8- Düzenliyimdir.	1. Sınıf	1,2	2	3,0	5	96,8	158	165	352
	2 Sınıf	3,2	6	9,1	17	87,7	164	187	
9-Dış görünüşüme, temizliğe, estetik ve zarafete özen gösteririm	1. Sınıf	-	-	-	-	100	165	165	352
	2 Sınıf	-	-	3,2	6	96,8	181	187	
10- Çalışma arkadaşlarımla olumlu ilişkiler kumak beni motive eder.	1. Sınıf	-	-	1,2	2	98,8	163	165	352
	2 Sınıf	-	-	-	-	100	187	187	
11-Olayları analiz ederek çözmeye çalışırım.	1. Sınıf	-	-	3,0	5	97,0	160	165	352

	2 Sınıf	2,1	4	3,7	7	94,2	176	187	
12- Mesleğim ile ilgili konuları araştırmaktan hoşlanırım.	1. Sınıf	5,4	9	9,7	16	84,8	140	165	352
	2 Sınıf	4,2	8	8,6	16	87,2	163	187	
13- Sistemli ve planlı çalışmaya önem veririm.	1. Sınıf	6,6	11	6,7	11	86,7	143	165	352
	2 Sınıf	2,7	5	4,8	9	92,5	173	187	
14- Herhangi bir problemle karşılaştığım zaman çözüm yolları üretirim.	1. Sınıf	1,2	2	1,8	3	97,0	160	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	3,2	6	85,7	179	187	
15- Olaylara farklı bakış açılarıyla bakmak hoşuma gider.	1. Sınıf	4,2	7	4,8	8	91,0	150	165	352
	2 Sınıf	1,6	3	0,5	1	97,9	183	187	
16- Bilmediğim ya da eksik gördüğüm konularda araştırma yaparım.	1. Sınıf	9,7	16	12,7	21	77,6	128	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	7,0	13	92,9	172	187	
17- Yeni bilgiler ve orijinal fikirler yaratmak hoşuma gider.	1. Sınıf	1,8	3	7,9	13	90,2	150	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	8,0	15	90,9	170	187	
18- Sosyal ilişkilerim kuvvetlidir.	1. Sınıf	1,2	2	4,8	8	94,0	155	165	352
	2 Sınıf	-	-	4,3	8	95,7	179	187	
19- İnsanlarla olumlu iletişim kurarım.	1. Sınıf	-	-	-	-	100	165	165	352
	2 Sınıf	2,2	4	8,0	15	89,8	168	187	
20- Mesleğim ile ilgili herhangi bir kurs ya da seminere katılmak isterim	1. Sınıf	-	-	7,9	13	92,1	152	165	352
	2 Sınıf	3,2	6	14,4	27	82,4	154	187	
21- Çalışma hayatına başladığımda mesleğimle ilgili becerilerimi artırmaya yönelik eğitimlere katılmak isterim.	1. Sınıf	-	-	4,8	8	95,2	157	165	352
	2 Sınıf	3,7	7	7,0	13	89,3	167	187	
22- Mesleğimin ahlaki yönünün farkındayım.	1. Sınıf	1,8	3	4,2	7	94,0	155	165	352
	2 Sınıf	2,1	4	7,0	13	90,9	170	187	
23- Mesleki becerilerimin deneyimlerimle pekişeceğinin farkındayım.	1. Sınıf	1,2	2	4,2	7	94,6	156	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	5,3	10	93,6	175	187	
24- Sorumluluk bilinci ile görevimi yerine getirmenin beni başarıya ulaştıracığının farkındayım.	1. Sınıf	-	-	1,2	2	98,8	163	165	352
	2 Sınıf	-	-	1,1	2	98,9	185	187	
25- Türkçeyi etkili ve güzel biçimde kullanırım.	1. Sınıf	3,6	6	2,4	4	94,0	155	165	352
	2 Sınıf	8,5	16	9,1	17	82,4	154	187	
26- Yabancı dilde iletişim kurabilirim.	1. Sınıf	39,4	65	34,5	57	26,1	43	165	352
	2 Sınıf	43,8	82	28,3	53	27,9	52	187	
27- Çalıştığım örgütü en iyi şekilde temsil edebilirim.	1. Sınıf	1,8	3	12,7	21	85,5	141	165	352
	2 Sınıf	-	-	9,6	18	90,4	169	187	
28- Yöneticimin ve çalışma arkadaşlarımdan güvenini kazanırım.	1. Sınıf	1,2	2	4,2	7	94,6	156	165	352
	2 Sınıf	-	-	6,4	12	93,6	175	187	
29- Belirli bir işi, zamanı etkili kullanarak istenilen zamanda bitiririm.	1. Sınıf	-	-	4,8	8	95,2	157	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	4,8	9	94,1	176	187	

30-Bilgisayar kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	1. Sınıf	1,2	2	9,7	16	89,1	147	165	352
	2 Sınıf	3,2	6	10,7	20	86,1	161	187	
31- Meslek etiği hakkında ilgili yeterli bilgiye sahibim.	1. Sınıf	1,8	3	21,8	36	76,4	126	165	352
	2 Sınıf	4,8	9	15,0	28	80,2	150	187	
32- Etkili iletişim ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	1. Sınıf	3,6	6	13,3	22	83,1	137	165	352
	2 Sınıf	1,6	3	10,7	20	87,7	164	187	
33-Bilgiye ulaşma ve sonuçlarını yorumlama hakkında yeterli bilgiye sahibim.	1. Sınıf	1,8	3	6,7	11	91,5	151	165	352
	2 Sınıf	1,1	2	7,5	14	91,4	171	187	

Araştırma verilerine göre MYO öğrencilerinden %46,9'unun (n=165) 1. sınıf, %53,1'inin (n=187) 2. sınıf öğrencisi olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin buldukları sınıf ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili tablo incelendiğinde; 1. ve 2. sınıf öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin 1. veya 2. sınıf öğrencisi olmaları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir.

4.4.MYO Öğrencilerinin Staj Durumu ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Becerilerinin Dağılımları

Araştırmaya katılan MYO öğrencilerinin staj yapma durumları ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine göre dağılımları ile ilgili bulgular Tablo 7' de sunulmuştur. Araştırma verilerine göre MYO öğrencilerinden %39,2'sinin (n=138) 40 gün staj yaptığı; %10,5'inin (n=37) 20 gün staj yaptığı ve %50,3'ünün (n=177) ise henüz staj yapmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin staj durumları ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili tablo incelendiğinde; 40 gün, 20 gün staj yapmaları ile staj yapmamaları ve öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin staj yapma durumları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir.

Tablo 7. MYO Öğrencilerinin Staj Yapma Durumları ile Sahip Oldukları Mesleki Bilgi ve Becerilerinin Dağılımları

İş Hayatına Hazır bulunuşluk Düzeyleri ile İlgili Mesleki Bilgi ve Beceriler		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		n	N
		%	f	%	f	%	f		
1- Mezun olduktan sonra mesleğim ile ilgili bir işte çalışmak isterim.	40 Gün	2,8	4	15,9	22	81,3	112	138	352
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	
	Yok	1,7	3	13,6	24	84,7	150	177	
2- Mesleğim ile ilgili gelişmeleri takip ederim	40 Gün	7,9	11	10,9	15	81,2	112	138	352
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	

	Yok	11,3	20	7,9	14	80,8	143	177	
3- Sorumluluk sahibi bir bireyim.	40 Gün	-	-	3,6	5	96,4	133	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	1,1	2	2,8	5	96,1	170	177	
4- Ekip çalışmasına yatkınım, işbirliği ile çalışabilirim.	40 Gün	-	-	-	-	100	138	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	2,8	5	97,2	172	177	
5- Zaman zaman özeleştiride bulunurum.	40 Gün	-	-	10,9	15	89,1	123	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	2,2	4	9,6	17	88,2	156	177	
6- Verilen bir işi eksiksiz ve zamanında yapabilirim.	40 Gün	1,4	2	8,0	11	90,6	125	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	1,1	2	7,3	13	91,6	162	177	
7- Mesleğimi severek yaparım.	40 Gün	2,9	4	1,4	2	95,7	131	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	5,1	9	94,9	168	177	
8- Düzenliyimdir.	40 Gün	2,9	4	10,9	15	86,2	119	138	
	20 Gün	-	-	2,7	1	97,3	36	37	352
	Yok	2,3	4	3,4	6	94,3	167	177	
9-Dış görünüme, temizliğe, estetik ve zarafete özen gösteririm	40 Gün	-	-	4,3	6	95,7	131	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	-	-	100	177	177	
10- Çalışma arkadaşlarımla olumlu ilişkiler kurmak beni motive eder.	40 Gün	-	-	-	-	100	138	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	1,1	2	98,9	175	177	
11-Olayları analiz ederek çözmeye çalışırım.	40 Gün	2,2	3	5,1	7	92,7	128	138	
	20 Gün	2,7	1	-	-	97,3	36	37	352
	Yok	-	-	2,8	5	97,2	172	177	
12- Mesleğim ile ilgili konuları araştırmaktan hoşlanırım.	40 Gün	4,3	6	10,1	14	85,6	118	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	6,2	11	9,0	16	84,8	150	177	
13- Sistemli ve planlı çalışmaya önem veririm.	40 Gün	3,6	5	4,3	6	92,1	126	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	6,2	11	7,9	14	85,9	152	177	
14- Herhangi bir problemle karşılaştığım zaman çözüm yolları üretirim.	40 Gün	1,4	2	4,3	6	94,3	130	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	1,1	2	1,7	3	97,2	172	177	

15- Olaylara farklı bakış açılarıyla bakmak hoşuma gider.	40 Gün	2,1	3	0,7	1	97,2	134	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	3,9	7	4,5	8	91,6	162	177	
16- Bilmediğim ya da eksik gördüğüm konularda araştırma yaparım.	40 Gün	1,4	2	9,4	13	89,2	123	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	9,0	16	11,9	21	79,1	140	177	
17- Yeni bilgiler ve orijinal fikirler yaratmak hoşuma gider.	40 Gün	1,4	2	5,8	8	92,8	128	138	
	20 Gün	-	-	13,5	5	86,5	32	37	352
	Yok	1,7	3	8,5	15	89,8	159	177	
18- Sosyal ilişkilerim kuvvetlidir.	40 Gün	-	-	2,9	4	97,1	134	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	1,1	2	6,8	12	92,1	163	177	
19- İnsanlarla olumlu iletişim kurarım.	40 Gün	1,4	2	5,8	8	92,8	128	138	
	20 Gün	-	-	16,2	6	83,8	31	37	352
	Yok	1,1	2	0,6	1	98,3	174	177	
20- Mesleğim ile ilgili herhangi bir kurs yada seminere katılmak isterim	40 Gün	4,3	6	16,7	23	79,0	109	138	
	20 Gün	-	-	2,7	1	97,3	36	37	352
	Yok	-	-	9,0	16	91,0	161	177	
21- Çalışma hayatına başladığımda mesleğimle ilgili becerilerimi artırmaya yönelik eğitimlere katılmak isterim.	40 Gün	5,1	7	8,0	11	86,9	120	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	4,5	8	95,5	169	177	
22- Mesleğimin ahlaki yönünün farkındayım.	40 Gün	-	-	9,4	13	90,6	125	138	
	20 Gün	10,8	4	-	-	89,6	33	37	352
	Yok	1,7	3	4,0	7	94,3	167	177	
23- Mesleki becerilerimin deneyimlerimle pekişeceğinin farkındayım.	40 Gün	1,4	2	5,8	8	92,8	128	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	1,1	2	5,1	9	93,8	166	177	
24- Sorumluluk bilinci ile görevimi yerine getirmenin beni başarıya ulaştıracağının farkındayım.	40 Gün	-	-	1,4	2	98,6	136	138	
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37	352
	Yok	-	-	1,1	2	98,9	175	177	
25- Türkçeyi etkili ve güzel biçimde kullanırım.	40 Gün	11,6	16	8,7	12	79,7	110	138	
	20 Gün	-	-	5,4	2	94,6	35	37	352
	Yok	3,4	6	4,0	7	92,6	164	177	
26- Yabancı dilde iletişim kurabilirim.	40 Gün	42,0	58	29,7	41	28,3	39	138	
	20 Gün	45,9	17	29,7	11	24,4	9	37	352
	Yok	40,7	72	32,8	58	26,5	47	177	
27- Çalıştığım örgütü en iyi şekilde temsil edebilirim.	40 Gün	-	-	11,6	16	88,4	122	138	352

	20 Gün	-	-	5,4	2	94,6	35	37
	Yok	1,7	3	11,9	21	86,4	153	177
28-Yöneticimin ve çalışma arkadaşlarının güvenini kazanırım.	40 Gün	-	-	8,7	12	91,3	126	138
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37
	Yok	1,1	2	4,0	7	94,9	168	177
29-Belirli bir işi, zamanı etkili kullanarak istenilen zamanda bitiririm.	40 Gün	1,4	2	6,5	9	92,1	127	138
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37
	Yok	-	-	4,5	8	95,5	169	177
30-Bilgisayar kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	40 Gün	4,3	6	13,0	18	82,7	112	138
	20 Gün	-	-	5,4	2	94,6	35	37
	Yok	1,1	2	9,0	16	89,9	159	177
31- Meslek etiği hakkında ilgili yeterli bilgiye sahibim.	40 Gün	6,5	9	14,5	20	79,0	109	138
	20 Gün	-	-	21,6	8	78,4	29	37
	Yok	1,7	3	20,3	36	78,0	138	177
32- Etkili iletişim ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	40 Gün	2,2	3	13,0	18	84,8	117	138
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37
	Yok	3,4	6	13,6	24	83,0	147	177
33-Bilgiye ulaşma ve sonuçlarını yorumlama hakkında yeterli bilgiye sahibim.	40 Gün	1,4	2	6,5	9	82,1	127	138
	20 Gün	-	-	-	-	100	37	37
	Yok	1,7	3	9,0	16	89,3	148	177

4.5.Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile MYO' ya İstekli Gelmeleri Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi

MYO öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik yöneltilen mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile MYO 'ya istekli gelmeleri arasındaki ilişki ile ilgili Tablo 8'deki veriler incelendiğinde mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile MYO 'ya istekli gelmelerini yordamasına ilişkin doğrusal regresyon denkleminin yüksek düzeyde anlamlı olduğu görülmektedir ($F=1,350$, $p<.01$).

Tablo 8. MYO Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile MYO' ya İstekli Gelmeleri Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	4,615	,051		90,330	,000
İstekli Gelme	-,146	,040	-,192	-3,666	,000

$p=,000$

$F(1,350)=13,438$

$R=,192$

$R^2=,037$

4.6.Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile Buldukları Sınıf Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi

MYO öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik yöneltilen mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile buldukları sınıf arasındaki ilişki ile ilgili Tablo 9'daki veriler incelendiğinde mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile öğrencilerin buldukları sınıfı yordamasına ilişkin doğrusal regresyon denkleminin anlamlı olmadığı görülmektedir ($F=1,350$, $p>05$).

Tablo 9. MYO Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile Buldukları Sınıf Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p	Meslek
Sabit	4,400	,056		78,630	,000	
Sınıf	,025	,035	,038	,710	,478	

$p=,478$

$F(1,350)=,505$

$R=,038$

$R^2=,001$

4.7.Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile Staj Yapma Durumları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi

MYO öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik yöneltilen mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile staj yapma durumları arasındaki ilişki ile ilgili Tablo 10'daki veriler incelendiğinde mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile öğrencilerin staj yapma durumlarını yordamasına ilişkin doğrusal regresyon denkleminin anlamlı olmadığı görülmektedir ($F=1,350$, $p>05$).

Tablo 10. MYO Öğrencilerinin Mesleki Bilgi ve Becerileri ile Staj Yapma Durumları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	4,463	,043		104,638	,000
Staj	-,012	,018	-,034	-,634	,526

$p=,526$

$F(1,350)=,402$

$R=,034$

$R^2=,001$

SONUÇ VE ÖNERİLER

MYO öğrencilerinin sahip olmaları gereken mesleki bilgi ve beceriler ile ilgili bulgular doğrultusunda genel olarak mesleki bilgi ve becerileri edindikleri ortaya çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin genel olarak, sorumluluk sahibi oldukları, görev bilinci ile sorumluluklarını yerine getirdikleri, işbirliği içinde çalıştıkları, iletişim becerilerine sahip oldukları, dürüst, düzenli oldukları, olaylara farklı bakış açıları ile çözüm üretebildikleri, kişisel gelişimlerine önem verdikleri ortaya konmuştur. Yine öğrencilerin genel olarak, mezun olduktan sonra meslekleri ile uğraşmak istemeleri ve mesleklerini severek yapmalarını belirtmeleri onların iş hayatlarında motivasyonlarının yüksek olacağını göstermektedir.

Yapılan analizlerden ortaya çıkan bulgular doğrultusunda meslek yüksekokulu öğrencilerinin sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerinin, iş hayatına hazır bulunuşluk düzeylerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin genel olarak mesleki bilgi ve becerilerine sahip olmaları açısından iş hayatına hazır bulunuşluk düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin mezun oldukları lise ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili analiz sonuçlarına göre; meslek lisesi, düz lise ve açık lise mezunu öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin farklı lise mezunu olmaları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir.

Öğrencilerin buldukları sınıf ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili analiz sonuçlarına göre; 1. ve 2. sınıf öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin 1. veya 2. sınıf öğrencisi olmaları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin staj durumları ve sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerin dağılımları ile ilgili analiz sonuçlarına göre; 40 gün, 20 gün staj yapmaları ile staj yapmamaları ve öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri ile ilgili ifadelerine genel olarak katıldıkları ve benzer biçimde cevap verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla MYO öğrencilerinin staj yapma durumları ile sahip oldukları mesleki bilgi ve becerilerine verdikleri cevaplar farklılık göstermemektedir.

MYO öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemeye yönelik yöneltilen mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile MYO 'ya istekli gelmeleri, buldukları sınıf ve staj yapma durumları arasındaki doğrusal ilişkinin anlamlılığı regresyon analizi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Böylece, öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile MYO 'ya istekli gelmeleri arasında anlamlı ilişkilere olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile buldukları sınıf arasında anlamlı ilişkilere rastlanılmamıştır. Öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerinin toplam puanları ile staj yapma durumları arasında anlamlı ilişkilere rastlanılmamıştır.

MYO öğrencilerinin iş hayatına hazır bulunuşluk düzeyleri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmaya göre, meslek yüksekokullarında mesleki alan ile ilgili derslerin daha çok uygulamalı okutulması öğrencilere gerçek iş hayatına yakın deneyimler verilebilir. Böylece öğrenciler iş hayatına daha çabuk adapte olabilir ve aynı zamanda daha başarılı olabilirler.

Meslek yüksekokullarında yabancı dil kullanma konusunda ciddi bir eksiklik söz konusudur. Bu nedenle meslek yüksekokulu öğrencilerinin yabancı dil eğitimlerine ve mesleki dil uygulamalarına daha fazla önem verilerek MYO öğrencilerinin bu konudaki iş hayatına hazır bulunuşluk seviyeleri yükseltilebilir.

Bu araştırmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin sahip oldukları mesleki bilgi ve becerileri ile iş hayatına hazır bulunuşluk düzeylerini nasıl etkilediği analiz edilmiştir. Dolayısıyla hazır bulunuşluğu etkileyen diğer faktörler dikkate alınmamıştır. Hazır bulunuşluğu etkileyen faktörler bireyin öğrenmeye yönelik tavrını, geliştirdiği kavramları ve değerlerini, benlik duygusunu, alışkanlıklarını, ilgilerini, ihtiyaçlarını, çalışma yöntemlerini, korkularını kapsamaktadır (Başaran, 1998). Bu bağlamda hazır bulunuşluğu etkileyen diğer faktörler ile de durumun ortaya konulması farklı sonuçlar ortaya çıkarabilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (1999). Türk Milli Eğitim Sisteminin Mesleki ve Teknik Eğitim Boyutu. *75 yılda eğitim. Türkiye İş Bankası*, 223-237.
- Alkan, C., Doğan, H., Sezgin, İ. (2001). Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları. Ankara: Alkım Yayınları.
- Avcı, N. (2003). Yaşama Merhaba: Gelişimde 0-3 Yaş. İstanbul: Mopa.
- Başar, A.B. (2005). “Muhasebe Mesleğinde Başarı İçin İstenilen Bilgi ve Beceriler İle Muhasebe Eğitiminin Değişen Yüzü”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (Sayı:13): Aralık, 59-68.
- Başar, H. (1999). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1998). Eğitim Psikolojisi (5. Baskı). Ankara: Aydan Web Tesisleri.
- Bloom, B. (1995). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme (2. Baskı). (Çeviren: Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Milli.
- Çaldağ, Y., Bayırlı, R., Altay, A. “Muhasebe Doktora Programlarının Etkinliğinin Artırılması”. XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, <http://www.isletme.istanbul.edu.tr/tmes2004/bildiri7.doc>.
- Çevik, O., Ertaş, F. C. (2001). “Muhasebe Eğitiminde Öğrencilerin Dışadönüklük ve İçedönüklük Özelliklerinin Grup Çalışması Tercihine Etkisi”, *MÖDAV Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, s. 30, Aralık.
- Çürük, T., Doğan, Z. (2002). “Muhasebe Ders ve İçeriklerinin Verilme Düzeyleri Konusunda İşletmelerin Üniversitelerden Taleplerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma”, *Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, c.17, (Sayı:1): 107-126.
- Orhaner, E., Tunç, A.(2003). Ticaret ve Turizm Öğretiminde Özel Öğretim Yöntemleri, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Karaağaçlı M. (2002). Mesleki Eğitim ve Teknoloji Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Kırklareli İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2014). “Türk Milli Eğitim Sisteminin Yapısı” <http://docplayer.biz.tr/11018886-Turk-milli-egitim-sisteminin-yapisi.html>

- Kurnaz, I. (2007). “İstihdam Edilebilirliğin Önemi Açısından Eğitim-İstihdam İlişkisi ve Ankara Bölgesi İmalat Sanayii Uygulaması”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sezgin, İ. (1999). 16. Milli Eğitim Şurası: Konuşmalar, Görüşler, Kararlar ve Raporlar. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Sezgin, İ. (2004). Mesleki Eğitim Sistemimiz ve İşletmelerde Beceri Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TISK, (Mesleki eğitim kurulu’na sunulan rapor).
- TEKEV. (2007), “*Türkiye’de Mesleki Eğitim Sisteminin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri Raporu*”, Teknik Eğitim Vakfı, Ankara.
- Telman,C. (2000), Başarıya Giden Yolda Meslek Seçimi, İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Ünal, L.I. (1996). “İşbaşında Yetiştirmenin Verimlilik ve İstihdam Açısından Değerlendirilmesi”, MPM Verimlilik Dergisi, 1996/1, ss.95–116.
- <http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/mevzuat>, Erişim:15.09.2016
- <http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/ulusal-meslek-standartlar-ana>, Erişim:15.09.2016
- http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2014_2015.pdf, Erişim:15.09.2016